Konsultasjon med sametinget

Protokoll, møte 28. oktober 2026 kl 14.

Til stede:

Fra Sametinget: Vegar Jacobsen Bæhr, Silje Hovdenak, Tor Mikalsen og Tonje Margrete Johansen.

Fra Fiskeridirektoratet: Trond Ottemo, Guro Gjelsvik, Dagfinn Lilleng, Øystein Hermansen og Jenny Natvik

Reker i nord

Forslag om videreføring av reketråling i ytre Porsangerfjorden og forslag om åpning for reketråling i Tanafjorden.

- Fiskeridirektoratet viser til at Tana- og Porsangerfjorden har vært stengt for reketråling i lang tid, helt siden 70-tallet, men at det har skjedd en stor utvikling i de tekniske reguleringene som gjør det mulig å vurdere åpning av rekefeltene som befinner seg i og i områdene utenfor fjordene. Nytt for reguleringen i 2026 er at det er fastsatt en tidsuavgrenset regulering reketråling i ytre Porsangerfjorden på bakgrunn av at erfaringene med flere års prøvefiske har vært bra. Det er derfor ikke foreslått noen endringer.
- HI har gjennomført en kartlegging av bunnforholdene i Tana- og Porsangerfjorden. Rapporten ble nylig oversendt Fiskeridirektoratet og anbefaler å avvente åpning av Tanafjorden før nærmere undersøkelser er gjennomført.
- Sametinget er i utgangspunktet mot at det åpnes for reketrål i områder hvor slikt fiske i dag er forbudt, og at rekefiske med passive redskaper skal skjermes mot konkurranse fra aktive redskaper. Det samme gjelder forsøksfiske i Tanafjorden. Sametinget ber om at Fiskeridirektoratet vurderer konsekvensene for samiske interesser. Finnmarkskommisjonen har pågående arbeid knyttet til vurderinger av rettigheter i områdene i blant annet Tanafjorden. som kan være relevant. Sametinget mener at nye tiltak ikke må svekke utøvelsen av disse rettighetene eller foregripe den videre rettsavklaringen. Videre må Sametinget og andre representanter for direkte berørte samiske interesser konsulteres tidlig i prosessen.
- Fiskeridirektoratet vurderer betydningen av rekefisket for tradisjonelt fiske som liten, da reketråling vil foregå på de dypere arealene i fjordene, og trålere har plikt til å vike for faststående redskap. Videre vil det være svært få fartøy, noe som i liten grad vil kunne føre til havdelingskonflikter og komme i konflikt med samiske

interesser. Fiskeridirektoratet vil fortsette arbeidet med vurderingene knyttet til rekefisket i dette området, der rapporten fra HI vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag.
- Det er enda for tidlig å konkludere med noe før rapporten fra HI er vurdert nærmere. Fiskeridirektoratet tar tilbakemeldingene fra Sametinget til etterretning i det videre arbeidet, og dersom det blir aktuelt vil Fiskeridirektoratet på et senere tidspunkt konsultere Sametinget om saken.

Det er foreslått å oppheve nattestenging for reketråling.

- Fiskeridirektoratet viser til at praktiske årsaker og miljømessige gevinster tilsier en opphevelse av nattestenging. Nattestenging har i lengre tid vært et tema for aktører som fisker etter reke i området. Vurdering av opphevelse av regler om nattestenging må vurderes i lys av de logistiske utfordringer et avbrekk i fisket på åtte timer innebærer med lange avstander og fersk fangst om bord.
- Sametinget ønsker en bredere skriftlig vurdering der det blir synliggjort i større grad hvilken påvirkning aktiviteten vil få, særlig for passive redskaper.
- Fiskeridirektoratet påpeker at trålaktiviteten om natten vil være svært begrenset, at fartøyene har en plikt til å holde avstand til redskaper som er satt ut og til fartøy som driver garn- eller linefiske. Det er derfor nokså liten risiko for fortrengning av annen fiskeriaktivitet. Fiskeridirektoratet vil vurdere hvordan dette kan tydeliggjøres i dokumentet.

Vurdering av samiske interesser

- Fiskeridirektoratet og Sametinget er positive til at det gjøres en slik vurdering i forbindelse med reguleringsarbeidet.
- Fiskeridirektoratet vil søke å utvide vurderingene på enkelte punkter. Likevel vil enkelte momenter som trekkes frem av Sametinget, som særlig forhold som befinner seg lengre ut i verdikjeden, være svært krevende for Fiskeridirektoratet å belyse på en god måte.
- Sametinget har forståelse for at bredere vurderinger er tidkrevende, og peker på at det viktigste er at vurderingene gjøres mindre generelle, særlig med hensyn til ulikheter mellom ulike flåtestørrelser og geografiske forskjeller.
- Sametinget mener at vurderingene i år ikke er et tilfredsstillende grunnlag for å fastslå om reguleringen vil sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur (jf. havressursloven § 7) eller om reguleringen i SFR-området har lagt «*vesentleg vekt på samisk bruk og kva denne bruken har å seie for samiske lokalsamfunn*» (jf. havresursloven § 11-sjette ledd).
- Arbeidet med vurderingene skal fortsette og Sametinget skal bidra til dette.

Torsk og kystfiskeordningen

Totalkvoten har gått opp med 12 % og Fiskeridirektoratet foreslår en fordeling til åpen gruppe og avsetning til kystfiskeordningen i samsvar med politiske beslutninger.

- Sametinget mener at Fiskeridirektoratets vurdering av samiske hensyn viser at høyere torskekvoter fra 2027 vil gi bedre forutsetninger, også i samiske områder. Reguleringsforslaget for 2027 innebærer ikke en økning av fartøykvotene for åpen gruppe. I tillegg er fartøykvoten for kystfiskeordninga redusert fra 3, 5 til 3 tonn i forslaget.
- Sametinget viser videre til at Fiskeridirektoratets vurderinger tar utgangspunkt i en båt på 10 meter hjemmehørende i Finnmark. Dersom man tar utgangspunkt i en båt under 8 meter utenfor Finnmark, kreves det en høyere torskevote for å få en inntekt som det er mulig å leve av.
- Sametinget påpeker at en økning i totalkvoten dessuten kan føre til en lavere prisvekst og redusert inntektspotensial for fiskere i åpen gruppe. Sametinget mener at dette er problematisk ettersom torskekvoten er avgjørende for inntekt for de minste fartøyene med lav driftsmargin.
- Det bes om at avsetningen til kystfiskeordningen settes opp til 4000 tonn og at fartøykvotene økes til 4 tonn, av hensyn til de minste fartøyene.
- Fiskeridirektoratet mener at det ikke foreligger omstendigheter som gir grunnlag for å fravike de etablerte rammene for fordelingen. Kvotene må videre fastsettes ut fra en realistisk vurdering av utnyttelsen, og at justeringer underveis i kvoteåret vurderes dersom utnyttelsen tilsier det.
- Fiskeridirektoratet vil ikke imøtekomme Sametingets anmodning om å øke kystfiskekvoten eller fartøykvoten i åpen gruppe.

Hyse

Sametinget stiller seg bak Fiskeridirektoratets forslag.

Sei

Som følge av at årets kvote er redusert med 22 % blir det for 2027 nødvendig å fastsette en maksimalkvote.

- Sametinget foreslår at de garanterte kvotene skal økes til 4 tonn.
- Det er ønskelig at fiske på maksimalkvotene kan vare året ut, det vil si å unngå stopp i fisket på maksimalkvotene. Fiskeridirektoratet viser til at dersom en setter de garanterte kvotene høyere, vil fisket antakelig måtte stoppes på et tidligere tidspunkt. En høyere garantert kvote vil kreve mer sikkerhetsmargin.
- Det ble diskutert ulike justeringer av kvotene gjennom året.

- Forslaget om de garanterte kvotene fastsettes til 4 tonn.

Blåkveite

Sametinget stiller seg bak Fiskeridirektoratets forslag.

Uer

Det ble for 2026 foreslått av næringen en økning av bifangstprosenten til 40%

- Fiskeridirektoratet viser til at kvoterådet for 2027 ikke gir rom for et mer liberalt regelverk. Selv med en økning i kvoterådet overgår fangstene dette nivået, og vil derfor videreføre gjeldende tiltak.
- Sametinget ber om en redegjørelse for om det er rom for å legge til rette for lokale reguleringer, da noen felt rammes sterkere enn andre.
- Fiskeridirektoratet har ikke en oversikt over hvilke felt som rammes hardere enn andre, og viser til at dette vil variere gjennom sesongen og fra år til år. Det er ikke ønskelig med slike reguleringer da dette gir store kontrollutfordringer. Det vises til at det er rom for næringen til å tilpasse driften da prosenten avregnes per uke.
- Sametinget er positiv til utviklingen i uerbestanden og er enig i at det er gode holdepunkter for at biologiske hensyn nødvendiggjør en slik begrensning.
- Sametinget stiller seg bak Fiskeridirektoratets forslag.

Rognkjeks, makrell, NVG-sild, brosme og lange

Sametinget stiller seg bak Fiskeridirektoratets forslag.